

Skötselplan för naturreservatet Rågetaåsen i Halmstads kommun

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla den biologiska mångfalden som är knuten till den urskogsartade bokdominerade blandskogen. Livsmiljöerna för hotade arter ska säkerställas och förbättras.

Syftet ska nås genom att:

- Lämna stora delar av området för fri utveckling så att mängden död ved och inslaget av gamla träd kan öka.
- Avveckla planterat granbestånd enligt skötselplanekartan och låta förnygring ske naturligt för att erhålla en lövdominerad blandskog.
- Kontrollera att självförnygring sker av bok på de delar som tidigare varit granplanterade. Om inte naturlig förnygring sker, ska aktiv förnygring övervägas.
- Om kunskapen om rödlistade eller regionalt intressanta arter i reservatet ökar ska detta beaktas i den löpande skötseln.

2. Beskrivning

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Rågetaåsen
Skyddsform	Naturreservat
Län	Halland
Kommun	Halmstad
Församling	Enslöv
Naturgeografisk region	11 Sydsvenska höglandets myrrika västsida
Fastighet	Karlstorp 1:47
Areal	12,9 ha
Mittkoordinater i Rikets nät	y=6306423 x=1335067
Servitut	Rätt att för utfart använda vägen x (se skötselplankartan). Rätt att för vidare utfart använda samfällda vägen y, vari stamfastigheten har del, fram till vägsamfällighetsväg. Belastar Karlstorp 1:17.

2000-12-08

Till Karlstorp 1:47 hör vattenområde i Sännanån. Fisket är dock samfällt och ingår inte i äganderätten.

Till förmån för Karlstorp 1:45 finns rätt att behålla, underhålla och förnya brunnen a (se skötselplankartan), samt även rätt att behålla underhålla och förnya vattenledningen b (exakt dragning framgår av förrättningskarta i akten).

Enligt köpekontraktet medges att gräset får slås på åkerlyckorna inom Karlstorp 1:47 samt att diken kring lyckorna får röjas från sly.

Avtal om jakt finns inom reservatet.

Ekonomiska kartan 05C2g

Naturvårdsfonden

Länsstyrelsen

Jakt

Karta

Markägare

Förvaltare

Markslag och naturtyper

Öppen mark

Vall 0,2 ha

Skogsmark

Blandskog 7,5 ha

Bokskog 1,3 ha

Granplantering 2 ha

Blandsumpskog 0,6 ha

Skogbevuxen myr 1,3 ha

Prioriterade bevarandevärden

Naturtyp – gammal hedbokskog, blandsumpskog, bäckdrag, källflöden.

Naturtyp i EU:s habitatdirektiv – Bokskog av fryle-typ, 9110 (10%); västlig taiga, 9010 (65%), skogsbevuxen myr, 91D0 (10%), mineralrika källor, 7160.

Element – Gammal bok, gammal gran, gammalt lövträd, senvuxet träd, högstubbe, ädellövträds låga, lövträdslåga, granlåga, döende träd, block, mossklädda block, källa, bäck, rännil, översilning.

Arter – *Bacidia phacodes*, *Catinarina laureri*, *Pertusaria multipuncta*, *Bacidia biatorina*, *Lecanora glabrata*, *Pyrenula nitida*, *Neckera pumila*, *Dichranodontium denudatum*, *Orthotrichum pulchellum*, *Latridius brevicollis*, *Dentipellis fragilis*.

2000-12-08

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Rågetaåsen har varit skogtäckt under lång tid. Kartor från 1650 och 1850 visar att hela området under dessa tidpunkter betraktades som skogtäckt, med all sannolikhet huvudsakligen av bok. Större delen av området anges som skogtäckt mark även 1920, men med en kil av öppen mark in i den nordöstra delen av reservatet (Malmström 1939). Stenmurar löper genom området och antyder att det tidigare betats och därmed att skogen varit av en mer öppen karaktär. Skogen på f.d. fastigheten Karlstorp 1:17 är till stora delar orörd sedan decennier tillbaka, och har därmed antagit en urskogsartad prägel. Viss plockhuggning har dock skett under 1900-talet, och ytterligare under 1990-talet (överenskommelse med f.d. markägare och utbrott av granbarkborre).

F. d. fastigheten Karlstorp 1:16 utgjordes vid köpet delvis av en ung granplantering, som är dikad i den nedre delen av sluttningen, dvs i den allra nordöstligaste delen av reservatet. Vidare finns i den södra delen av den forna fastigheten en öppen mark, brukad som vall, omsluten av asprika blandskogar.

2.3 Beskrivning av bevarandevärden

Biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden

I området finns intressanta arter från ett flertal olika organismgrupper. I synnerhet på bokarna finns en rik påväxtflora med förekomst av rödlistade lavar som liten ädellav *Catinaria laureri*, bokkantlav *Lecanora glabrata*, stor knopplav *Biatora sphaeroides*, grynig lundlav *Bacidia biatorina*, liten lundlav *Bacidina phacodes* och violettgrå porlav *Pertusaria multipuncta*, samt indikatorarter som bland annat korallblylav *Parmeliella triptophylla*, bårdlav *Nephroma parile* och lunglav *Lobaria pulmonaria*.

Av mossor har noterats bland annat den rödlistade arterna bokfjädermossa *Neckera pumila*. På stenblock och trädbaser finns skuggmossa *Dicranodontium denudatum*. Förekomst av trubbfjädermossa *Homalia trichomanoides* och mörk husmossa *Hylocomiastrum umbratum* signalerar värdefull skogsmiljö med en lång skoglig kontinuitet. På asp nära vägen i reservatets östra del växer den mindre vanligt förekommande arten späd frullania *Frullania fragilifolia* och den oceaniska rödlistade rödtandad hättmossa *Orthotrichum pulchellum*, med få kända svenska aktuella förekomster.

På död ved finns rikligt med tickor av många arter. På grova boklågor förekommer den exklusiva och rödlistade svampen skinntagging *Dentipellis fragilis*. Även kärlväxtfloran är förhållandevis rik, särskilt i anslutning till källflöden, bäckdråg och rännilar. Skärmstarr *Carex remota*, dvärghäxört *Circaea alpina*, skogsbräsma *Cardamine flexuosa* och spindelblomster *Listera cordata* kan nämnas särskilt. Det finns goda förutsättningar för ett rikt insektsliv, särskilt vedlevande skalbaggar, men närmare studier är inte utförda. Bredhuvad mögelbagge *Latridius brevicollis* har dock påträffats i området. Vidare finns flera arter spolsnäckor, bra naturvärdesindikatorer, i reservatet, bl.a. mångtandad spol-

2000-12-08

snäcka *Macrogastra plicatula*. I området finns också ett värdefullt fågelliv med bl.a. spillkråka *Dryocopus martius*.

Smärre delar av Sännanån ingår i reservatet. I denna del av ån finns bl.a. forsärla *Motacilla cinerea*, öring *Salmo trutta* och en värdefull bottenfauna.

Urskogsartad blandskog av bok och gran är en mycket sällsynt skogstyp i Sverige. En av få andra områden är Siggaboda i Småland (Björkman 1998). Skogstypens fortsatta dynamik vore därför ett mycket intressant studieobjekt. Rågetaåsens värde som ett biologiskt referensobjekt är därför mycket högt. Bokföryngringen kan eventuellt bli lidande och gran kan successivt öka. Risk finns också att ett flertal av de rödlistade bokberoende arterna försvinner om granen vinner mer mark på bokens bekostnad. Idag ser boken ut att kunna hävda sig väl i konkurrensen med gran, och bokföryngring förekommer åtminstone fläckvis i riklig omfattning.

Geovetenskapliga bevarandevärden

Källor och källflöden utgör värdefulla bevarandevärden.

Friluftsliv

Området ligger otillgängligt till och får anses som svåråtkomligt för det rörliga friluftslivet. Några särskilda arrangemang för friluftslivet är därför inte påtänkt.

Prioriterade bevarandevärden

Bevarandet av den unika blandskogen av bok och (svensk) gran har högsta prioritet. Detta kan ske genom att låta skogen utvecklas fritt. Därmed skapas gynnsamma livsmiljöer i form av gamla träd, liggande och stående död ved för främst lavar, mossor, vedlevande skalbaggar och svampar, kärlväxter och fåglar. I vissa delar av området, främst den planterade granskogen, måste dock skötsel ske initialt.

Referenser

- Bengtsson, S. 1996. Naturvårdsprogram för Hallands län. Del 3 Halmstads kommun. Norra delen. Information från Länsstyrelsen Halland. Remissutgåva.
- Björkman, L. 1998: Bokens och granens historia i Siggaboda naturreservat i sydligaste Småland. Svensk Bot. Tidskr. 92: 83-93.
- Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Del 1. Södra länsdelen. Länsstyrelsen Halland. Meddelande: 1996: 10.
- Malmström, C. 1939. Hallands skogar under de senaste 300 åren. Meddelande från Statens skogsforsöksanstalt 31: 171-300.

2000-12-08

3. Indelning i skötselområden

Reservatet består till största delen av markslaget skog, men mindre delar av myr och annan öppen mark ingår. Reservatet har delats in i fyra skötselområden.

Karta (1:10 000)

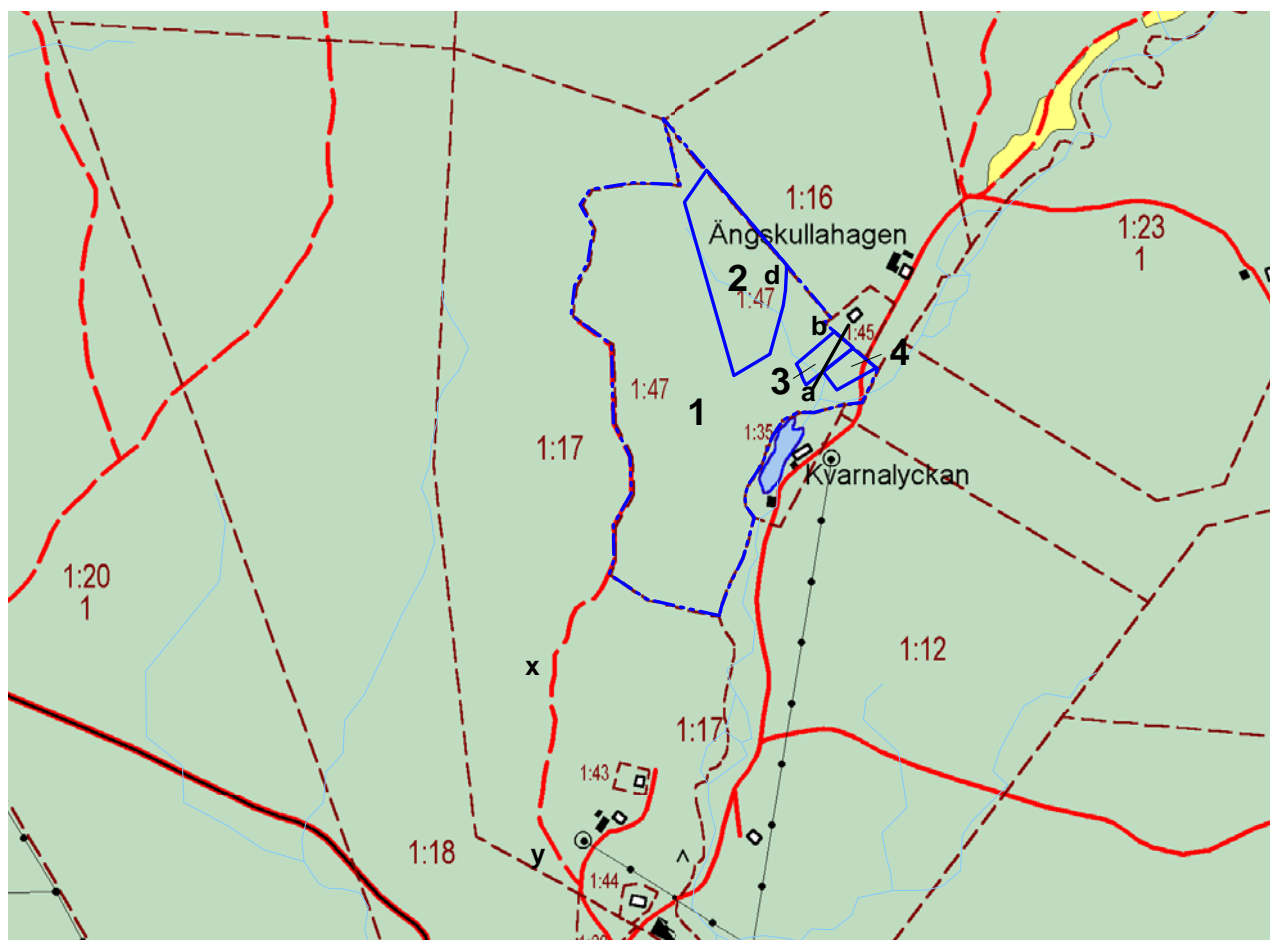
1. Blandskog av bok, gran, björk, klibbal m.m. på frisk-fuktig-blöt mark. 10,5 ha.
2. Granplanterat hygge med rikligt lövuppslag. 2 ha.
3. Öppen mark, vall. 0,2 ha.
4. Asprik blandskog. 0,2 ha.

a = brunn med servitut

b = nedgrävd vattenledning med servitut

d = dike som kan läggas igen

x, y = rätt att använda utfartsvägarna för servitutsrättsinnehavare

2000-12-08

4. Mål och föreskrifter för skötselområden

4.1 Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- Fri utveckling av bok-, bland- och sumpskogar. På så sätt ökar mängden död ved och gamla träd vilka är gynnsamma livsmiljöer för de rödlistade arterna i området.
- Skogstyperna bok-, bland- och sumpskog ska ha en areal om minst 10 ha.
- Lövförnygring säkerställs inom skötselområde 2.

4.2 Skötselmål och föreskrifter för skötsel

Skötselmål

- All planterad gran inom skötselområde 2 ska avlägsnas så att en lövdominerad blandskog bildas på sikt.
- Asp i olika generationer ska bibehållas i skötselområde 4.
- Fri utveckling på övrig mark (undantag, se område 3).

Sköselföreskrifter

område 1

- Blandskog av bok, gran, björk, klibbal m.m. Fri utveckling.

område 2

- Granplanterat hygge med rikliga uppslag av björk, här och var även med bok. Avveckling av planterad gran inom fem år. Låt granriset ligga kvar.
- Ett tämligen djupt dike finns i delområdet östra del (d på skötselplanekartan). Under förutsättning att inga skador uppkommer på annan fastighet kan diket läggas igen, något som i så fall kommer att gynna sumpskogsbildning i denna del (klibbal är på gång). Därefter fri utveckling.

område 3

- Gräsmark/vall (f.d. åkerlycka). Gräsmarken får enligt köpeavtal hållas öppen (gm f.d. markägaren). Ur naturvårdssynpunkt är det dock ingen nackdel om marken beskogas (på naturlig väg) och utvecklas fritt.

område 4

- Asprik blandskog mellan Sännanån och åkerlyckan. Asprikedomen utgör ett mycket värdefullt inslag (för epifyter, insekts- och fågelliv) i området och ska därför gynnas. Konkurrerande unga-medelåldriga granar röjs/avverkas genom manuella ingrepp (inga maskinella ingrepp görs). Röjningsavfall kan kvarlämnas på platsen. Det är dock värdefullt (ur lokalklimatisk synvinkel) att behålla de äldre granarna. Enstaka

2000-12-08

mindre (men ej värdefulla senvuxna) aspar kan avverkas för att gynna uppkomst av nya aspuppslag.

5. Friluftsliv och turism

Området hyser företrädesvis vetenskapliga naturvärden och får anses vara svårtillgängligt för friluftsliv i allmänhet. Någon särskild satsning på friluftsliv är därför inte aktuellt i det här fallet.

6. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Vem	Prioritet	Finansiering
Granavveckling	Inom fem år	Område 2	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Dike – igenläggning (jfr dock ovan)	Inom fem år	Område 2	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Granröjning	Inom tio år	Område 4	Länsstyrelsen	2	Vårdanslag
Vägunderhåll	Vid behov i enlighet med vägsamfällighet.	V-gräns	Länsstyrelsen	3	Vårdanslag

7. Tillsyn, dokumentation och uppföljning

Uppföljning av skötselåtgärder görs i samband med uppföljningen av kvalitetsmålen. Detta bör utföras åtminstone vart tionde år.

En gemensam uppföljningsplan ska tas fram för länets reservat. Planen kommer att omfatta metodik och val av habitat, substrat samt organismer som ska följas upp.

Uppföljning och dokumentation utförs av Länsstyrelsen, som i egenskap av naturvårdsförvaltare också ansvarar för att regelbunden tillsyn sker av reservatet.

2000-12-08

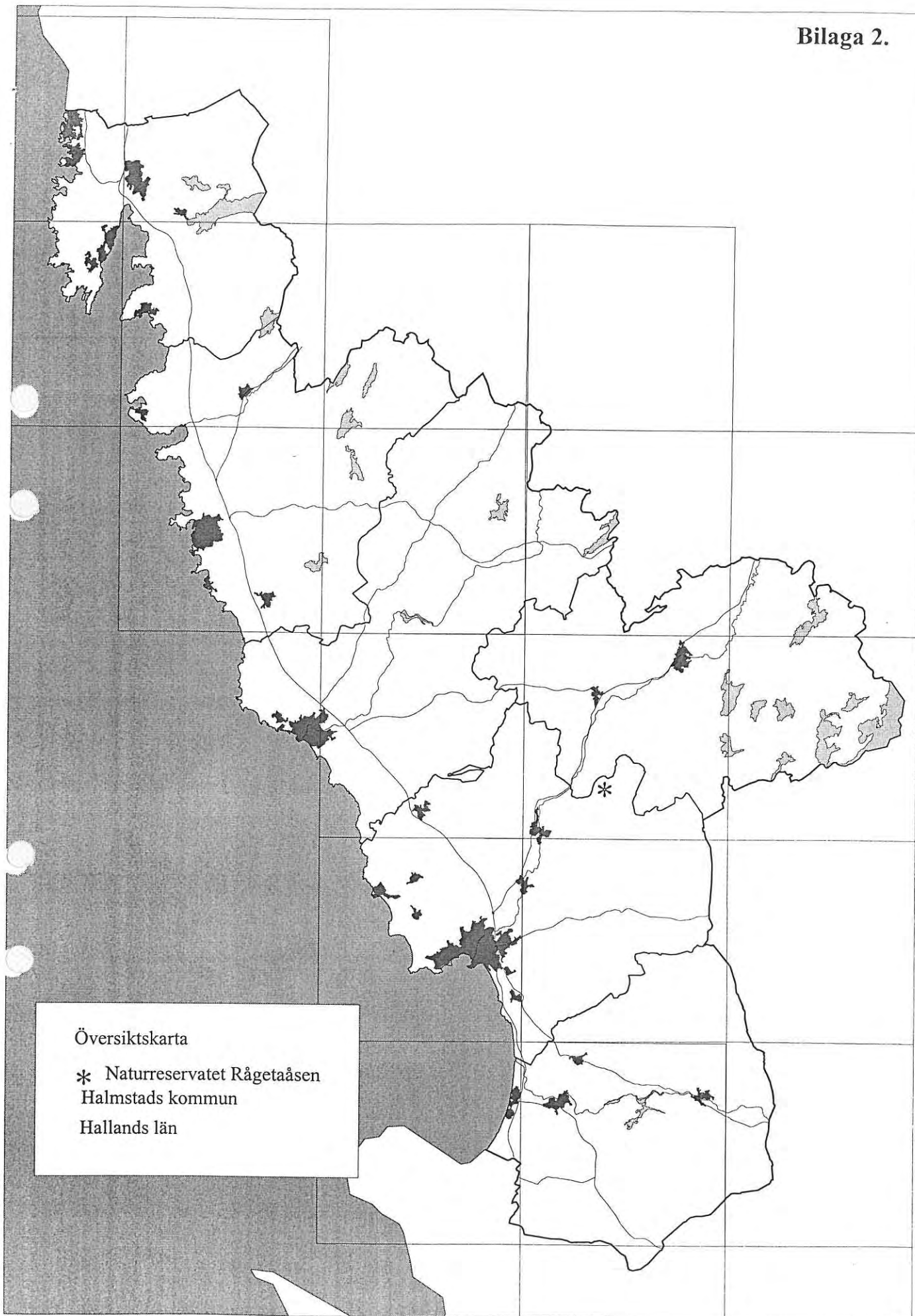
8. Finansiering

Åtgärd

Utmärkning av reservatets gränser
Skötselåtgärder
Uppföljning och dokumentation

Finansiering

Naturvårdsverket
Vårdanslaget
Vårdanslaget

Län: Halland
 Kommun: Halmstad
 Objekt: Rågetaåsen
 Riksreg nr: 1302120

Utredning av kostnader och intäkter för naturvårdsförvaltningen

Upprättad: 2001-03-08 (på grundval av möte med Per Magnus Åhrén i november 2000)

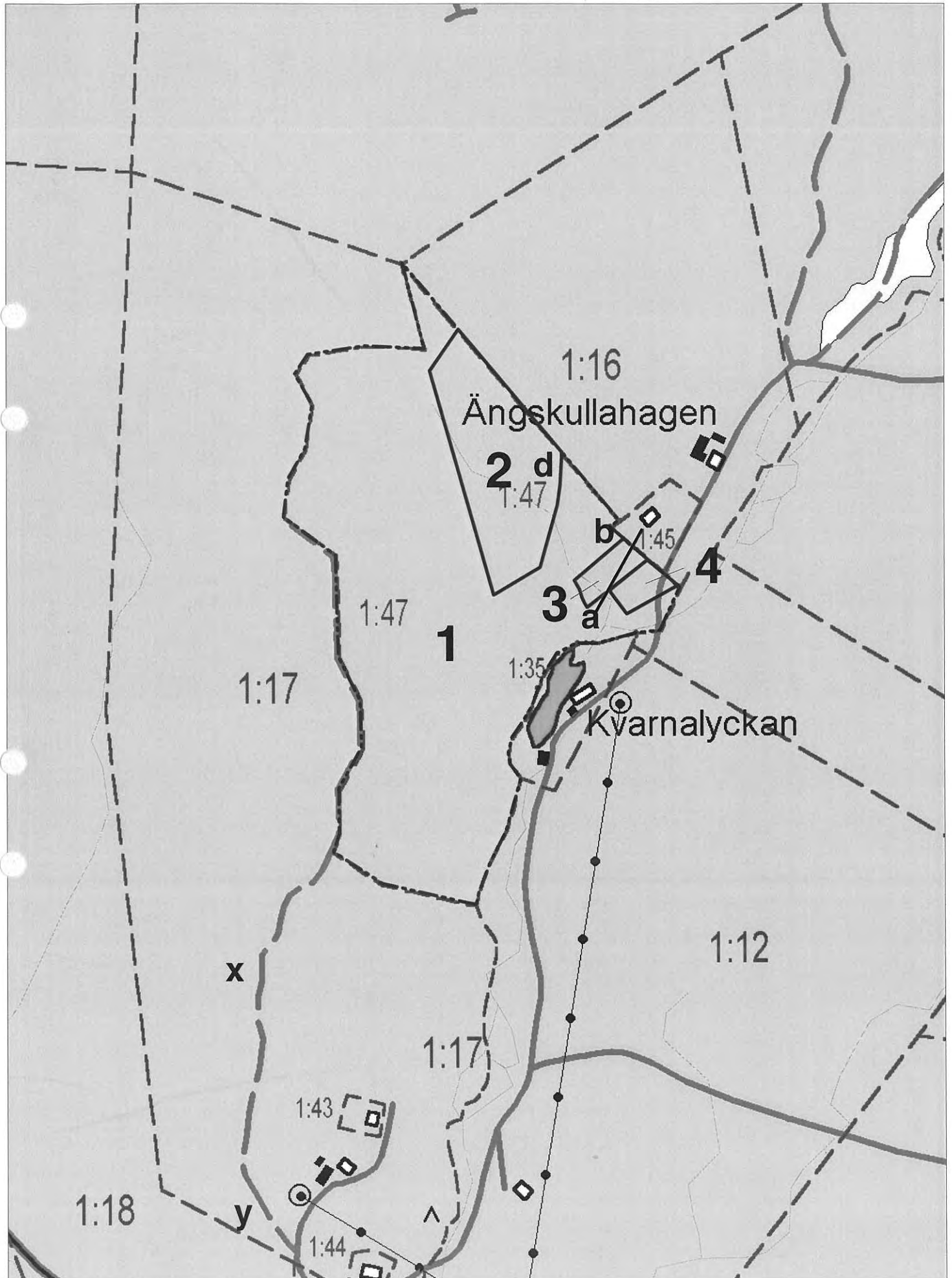
Skötsel- område, objekt nr	Kostnader				Intäkter	
	Typ av åtgärd	Arbetskraftbehov i normaldagsverken		Investeringsbehov i kr (material, maskiner mm)	Typ av intäkt	Kr
		Bå 1-5	Bå 6-10			
1	2	3	4	5	6	
2	Granavveckling	SVS ¹			Möjlig som julgransförsäljning.	
4	Granröjning	SVS				
1	Dämning – dikesigenfyllnad (görs sommartid) Vägunderhåll ²		3 500:- (1 dag)			

*Sker i samarbete med SVS (KNAS) alternativ kostnad 15-20 000:-. Möjlighet finns också att sälja ung planterad gran som julgran (=ingen kostnad).

¹Grusning utförd ca 1995. Att se som engångsåtgärd. Ej aktuellt under 10-årsperioden 2000-2009.

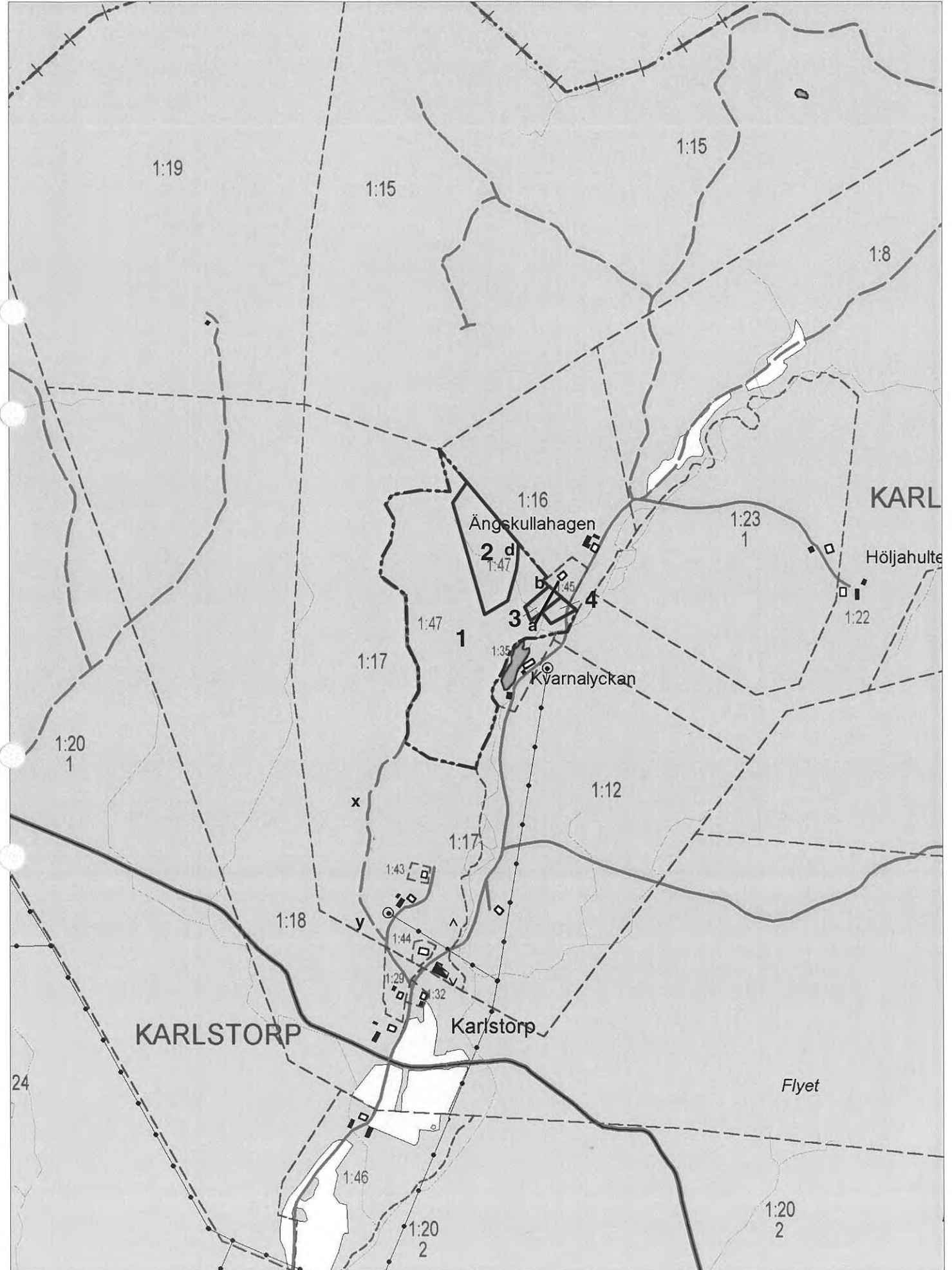
NATURRESERVATET RÅGETAÅSEN

Skala 1:5 000

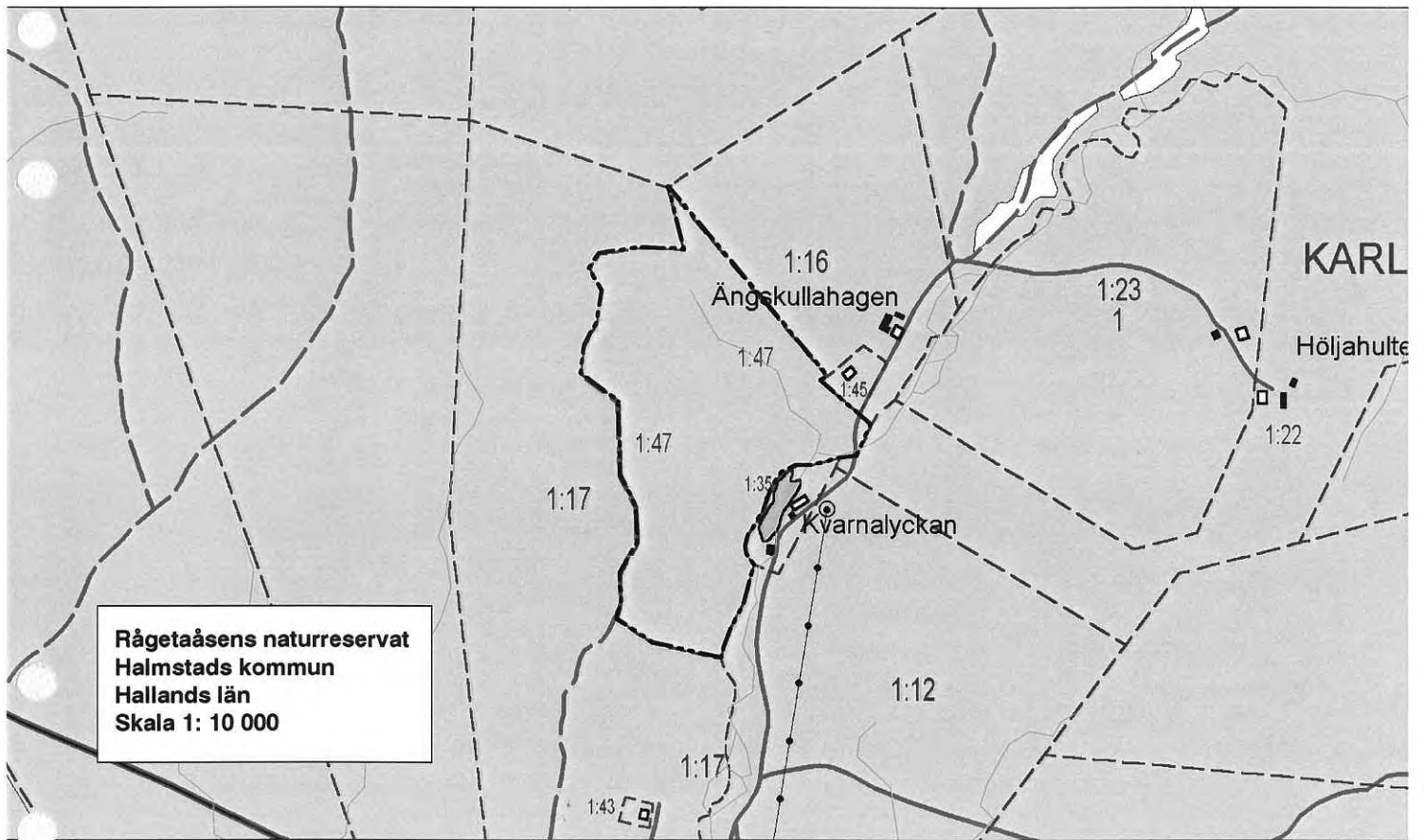
NATURRESERVATET RÅGETAÅSEN

Skala 1:10 000

isens naturreservat
ds kommun
s län
10 000

Hallands läns författningssamling

Länsstyrelsen

KUNGÖRELSE

13 FS 2001:7

**Om förordnande om Naturreservat Rågetaåsen, Enslöv socken,
Halmstad kommun**

Utkom från
trycket den
9 februari 2001

Utfärdat den 8 december 2000

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4§ miljöbalken att förklara fastigheten Karlstorp 1:47 som naturreservat. Områdets omfattning har angivits på en karta som hör till beslutet.

För naturreservatet ska vissa föreskrifter gälla samt vård- och förvaltningsbestämmelser, vilka närmare anges i beslutet.

Denna kungörelse träder i kraft en vecka efter den dag, då kungörelsen enligt uppgift kommit ut från tryckeriet.

Karin Starrin

Örjan Fritz

Hallands läns författningssamling

Länsstyrelsen

KUNGÖRELSE

13 FS 2001:7

**Om förordnande om Naturreservat Rågetaåsen, Enslöv socken,
Halmstad kommun**

Utkom från
trycket den
9 februari 2001

Utfärdat den 8 december 2000

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4§ miljöbalken att förklara fastigheten Karlstorp 1:47 som naturreservat. Områdets omfattning har angivits på en karta som hör till beslutet.

För naturreservatet ska vissa föreskrifter gälla samt vård- och förvaltningsbestämmelser, vilka närmare anges i beslutet.

Denna kungörelse träder i kraft en vecka efter den dag, då kungörelsen enligt uppgift kommit ut från tryckeriet.

Karin Starrin

Örjan Fritz

Hallands läns författningssamling

Länsstyrelsen

KUNGÖRELSE

13 FS 2001:7

**Om förordnande om Naturreservat Rågetaåsen, Enslöv socken,
Halmstad kommun**

Utkom från
trycket den
9 februari 2001

Utfärdat den 8 december 2000

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4§ miljöbalken att förklara fastigheten Karlstorp 1:47 som naturreservat. Områdets omfattning har angivits på en karta som hör till beslutet.

För naturreservatet ska vissa föreskrifter gälla samt vård- och förvaltningsbestämmelser, vilka närmare anges i beslutet.

Denna kungörelse träder i kraft en vecka efter den dag, då kungörelsen enligt uppgift kommit ut från tryckeriet.

Karin Starrin

Örjan Fritz